

ÎN APĂRAREA LIMBII ROMÂNE (XI)

Un „venerabil” jurnalist (adică unul aflat la vârsta senectuții) zice, într-o emisiune TV în care se preciza, glumindu-se, ca toată lumea să bea ceai de tei spre a-și păstra calmul în aceste zile frământate, și „să spunem povestea Pupăza din tei”.

Ion Creangă s-a răsucit în mormânt, căci el nu a scris niciodată o poveste cu acest titlu; întâmplarea este narată în romanul (cel mai citit roman de amintiri din literatura noastră) „Amintiri din copilărie” - fiind un episod între multe altele ce alcătuiesc această operă genială.

În limba noastră există substantive care au o singură formă de singular sau de plural. Cele care au formă de singular se numesc defective de plural, iar cele care au doar formă de plural sunt defective de singular: câlți, zori, lapți. Substantivul somn ca stare nu are plural (la un post TV zice cineva că i s-au tulburat somnurile)! Același substantiv este și denumirea unui pește. În acest caz, forma de plural este somni. În aceeași categorie este și substantivul sânge, căruia „un mare” filolog i-a făcut forma de plural sânguri (ce oroare!) precum și lăpturi pentru lapte, altă oroare!

Pentru cititorii noștri facem, încă o dată, precizarea că substantivul locație a intrat în limba română în secolul al XIX-lea din franceză (noi fiind atunci francofili) cu sensul „chirie plătită pentru anumite lucruri luate în folosință temporară”. Acum pătrunde din engleză același cuvânt care, prin multitudinea de cuvinte înlocuite din limba noastră contribuie la sărăcirea limbii române: toți vorbitorii zic locație în loc de sală, salon, casă, clădire, vilă, restaurant etc.

În nefericitul nostru proces de degradare a tot și toate, inclusiv limba, s-a ajuns ca la ora 1300 să fii salutat cu formula „bună dimineața” - chiar și pe micile ecrane. Noi știam că începând cu ora 1100 și până la ora 1700 (vara chiar ora 2000) salutăm cu „bună ziua!” (s-a ajuns la ce spunea Eminescu cu peste un secol și jumătate înainte: „Ei fac din noapte ziua și-ai zilei ochi închid”).

Un om politic important se exprimă: „Mi-aș dori ca în România să nu mai se repete greșelile/faptele din anii '50”. Exprimarea corectă: „... să nu se mai repete”.

Aceeași personalitate uită, și după modelul său li se întâmplă și altora, să folosească prepoziția „pe” care precedă substantivele în cazul Acuzativ: „evenimentul care îl analizăm...” (pe care îl analizăm); persoanele care le condamnăm; (pe care le condamnăm). „În aceste zile, premierul și... pleacă în America la inaugurarea președintelui”.

A inaugura - a deschide solemn activitatea unui monument. Cum președintele SUA nu este statuie, inaugurarea semnifică începutul mandatului său în această calitate.

Corect: inaugurarea mandatului...

FLOAREA NECȘOIU